

BIBLIOGRAFIE

- AB *The Anchor Bible-Genesis, Introduction, Translation and Notes by E. A. Speiser, New-York, 1964.*
- ARGHEZI Tudor Arghezi, *Scrieri*, I, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1962.
- BAILLY A. Bailly, *Dictionnaire grec-français*, Paris, 1950.
- BARBU Ion Barbu, *Poezii*, ediție îngrijită de Romulus Vulpescu, Editura Albatros, Bucureşti, 1970.
- BIBLIA 1795 *Biblia, adecă Dumnezeiasca Scriptură a legii vechi și a ceii noao*, Blaj, 1795.
- BHH *Biblisch-historisches Handwörterbuch*, ediția B. Reicke/L. Rost, Göttingen 1962—1979.
- BB ; BIBLIA 1688 *Biblia, adecă Dumnezeiasca Scriptură ale cei vechi și ale cei noao lêge*, Mitropolia Bucureștilor, 1688.
- BIBLIA 1968/1975 *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1968/1975.
- BJ *La Bible de Jérusalem*, Paris, 1981.
- BLAGA Lucian Blaga, *Opere*, I-III, ediție critică și studiu introductiv de George Gană, Editura Minerva, Bucureşti, 1982—1986.
- BLASS/DEBRUNNER Fr. Blass/A. Debrunner, *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*, ediția R. Rehkopf, Göttingen¹⁴, 1975.
- BOTTA Dan Botta, *Scrieri*, ediție îngrijită de Dolores Botta, prefață de Ion Bibéri, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1968.
- CANT. DIV. Dimitrie Cantemir, *Divanul sau gîlceava înțeleptului cu lumea sau giudeful sufletului cu trupul*, Iași, 1968.
- CARTOJAN 1974 N. Cartojan, *Cărțile populare în literatură română*, Bucureşti, 1974.
- CARTOJAN 1980 N. Cartojan, *Istoria literaturii române vechi*, postfață și bibliografii finale de Dan Simionescu, prefață de Dan Zamfirescu, Editura Minerva, Bucureşti, 1980.
- CÂNDEA Virgil Cândea, *Rațiunea dominantă. Contribuții la istoria umanismului românesc*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1979.
- CDDE I.-A. Candrea-Ov. Densusianu, *Dicționarul etimologic al limbii române. Elementele latine*, Bucureşti, 1914.
- CHASSANG A. Chassang, *Dictionnaire grec-français*, Paris (fără an).
- CIOBANU Ștefan Ciobanu, *Istoria literaturii române vechi*, I, Academia Română, Monitorul oficial, Bucureşti 1947.
- CHEVALIER/ GHEERBRANT J. Chevalier/A. Gheerbrant, *Dictionnaire des symboles*, ediția Marian Berlewi, Paris⁸, 1973.
- CIORANESCU, DER Alejandro Cioranescu, *Diccionario Etimológico Rumano*, Universidad de La Laguna, Tenerife-Madrid, 1958.
- CI *Cuvint înainte către cetitor*, ms. 4 389.
- CODRESCU Teodor Codrescu, *Uricariul*, partea I, Iași, Tipografia Buciumului Român, 1852.

COSTIN O	Miron Costin, <i>Opere</i> , ediție critică cu un studiu introductiv, note, comentarii, variante, indice și glosar de P. P. Panaiteșcu, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1958.
CUV.	<i>Cuvîntu înainte către cititorî</i> , ms. 45.
DA	<i>Dicționarul limbii române</i> , Academia Română, București, 1913—1948.
DENSUSIANU ILR II	Ovid Densusianu, <i>Istoria limbii române</i> , vol. II, <i>Secolul al XVI-lea</i> , ediție îngrijită de J. Byck, Editura Științifică, București, 1961.
DENSUSIANU 1936	Ovid Densusianu, <i>Limba română în secolul al XVII-lea (curs litografiat)</i> , București, 1935-1936.
DENSUSIANU O	Ovid Densusianu, <i>Opere</i> , III, ediție critică și comentarii de Valeriu Rusu, <i>Limba română în secolul al XVII-lea, Evoluția estetică a limbii române</i> , Editura Minerva, București, 1977.
DEX	<i>Dicționarul explicativ al limbii române</i> , Editura Academici R. S. România, București, 1975.
DLR	<i>Dicționarul limbii române</i> , Editura Academiei R. S. România, București, 1965 urm.
DLRLV	Mariana Costinescu, Magdalena Georgescu, Florentina Zgaraon, <i>Dicționarul limbii române literare vechi (1640—1780). Termeni regionali</i> , Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987.
DOINAȘ	Ştefan Aug. Doinaș, <i>Versuri</i> , Editura Eminescu, București, 1972.
DOS. PAR.	Dosoftei, <i>Paremile preste an</i> , Iași, 1683.
DOSOFTEI O	Dosoftei, <i>Opere I, Versuri</i> , ediție critică de N. A. Ursu, studiu introductiv de Al. Andriescu, Editura Minerva, București, 1978.
ELIADE 1942	Mircea Eliade, <i>La mandragore et les mythes de la „naissance miraculeuse“</i> , în „Zalmoxis“ III, 1942, p. 1—48.
ELIADE 1943	M. Eliade, <i>Insula lui Euthanasius</i> , București, 1943.
ELIADE 1964	M. Eliade, <i>Traité d'histoire des religions</i> , Paris, 1964.
ELIADE 1980	Mircea Eliade, <i>De la Zalmoxis la Genghis-Han, studii comparative despre religiile și folclorul Daciei și Europei Orientale</i> , Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1980.
ELIADE 1981	M. Eliade, <i>Istoria credințelor și ideilor religioase</i> , I-III, traducere de Cezar Baltag, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981-1988.
EMINESCU	Mihai Eminescu, <i>Opere</i> , I, ediție critică îngrijită de Perpessicius, Fundația pentru Literatură și Artă, București, 1939.
EU	<i>Die Bibel-Altes und Neues Testament</i> , Einheitsübersetzung, Freiburg-Basel-Wien, 1980.
EWUR	Lajos Tamás, <i>Etymologisch-historisches Wörterbuch der ungarischen Elemente im Rumänischen (Unter Berücksichtigung der Mundartwörter)</i> , Budapest, 1966.
FRANKF.	<i>Divinae Scripturae</i> , Frankfurt, MDXCVII.
FRISK, GEW.	Hjalmar Frisk, <i>Griechisches etymologisches Wörterbuch</i> , I, 1960, II, 1970, Heidelberg.
GASTER	M. Gaster, <i>Literatura populară română</i> , ediție, prefată și note de Mircea Anghelescu, Editura Minerva, București, 1983.
GESENIUS	W. Gesenius, <i>Hebräisches und Grossaramäisches Handwörterbuch über das AT</i> , ediția F. Buhl, Berlin-Göttingen-Heidelberg, 1962.
GHETIE, BDRL	Ion Ghetie, <i>Baza dialectală a româniei literare</i> , Editura Academiei R. S. România, București, 1975.
GHETIE 1972	Ion Ghetie, <i>Biblia de la București și procesul de unificare a limbii române literare</i> , în <i>Studii de limbă literară și filologie</i> , II, Editura Academiei R. S. România, București, 1972.
GHETIE-MARES, GR. DR.	Ion Ghetie, Al. Mares, <i>Grauirile daco-române în secolul al XVI-lea</i> , Editura Academiei R. S. România, București, 1974.
GN	<i>Die Bibel im heutigen Deutsche. Die Gute Nachricht des Alten und Neuen Testaments</i> , Stuttgart ² , 1982.

- GRECEANU** Radu Greceanu, *Incepătura istoriei vieții luminatului și preacreștinului domnului Tării Rumânești, Io Costandin Brîncoveanu Basarab-Voievod, dă cind Dumnezeu cu domniaia l-a încoronat, pentru vremile și întimplările ce în pămîntul acesta în zilele mării sale s-au întîmplat, în Cronicari, munteni, II*, ediție îngrijită de Mihail Gregorian, studiu introductiv de Eugen Stănescu, Editura pentru Literatură, București, 1961.
- HATCH/REDPATH** E. Hatch/H. A. Redpath, *A Concordance to the Septuagint and the Other Greek Versions of the Old Testament (Including the Apocryphal Books)*, Graz, 1954.
- HELIADE** *Biblia Sacra que coprinde vechiul și noul Testament, tradusă din helenesc după a quellor septedeci de I. Heliade Rădulescu*, Paris, 1858.
- HELIADE O** I. Heliade Rădulescu, *Opere*, I, ediție critică de Vladimir Drimba, cu un studiu introductiv de Al. Piru, Scriitori români, Editura pentru Literatură, București, 1967.
- HEM** B.-Petriceicu Hasdeu, *Etymologicum magnum Romaniae, Dicționarul limbii istorice și poporane a românilor*, ediție îngrijită și studiu introductiv de Grigore Brâncuș, Editura Minerva, București, 1972—1976.
- HERODOT** Herodot, *Istoria*, ediție îngrijită de Liviu Onu și Lucia Șapcăliu, prefată, studiu filologic, note și glosar de Liviu Onu, indice de Lucia Șapcăliu, Editura Minerva, București, 1984.
- ILR** *Istoria literaturii române, I, Folclorul. Literatura română în perioada feudală (1400—1780)*, Editura Academiei R. S. România, București, 1964.
- IORGA, 1915—1916** N. Iorga, *In legătură cu Biblia de la 1688 și Biblia de la 1667 a lui Nicolae Milescu*, în AAR, istorie, I, II, t. XXXVIII, 1915—1916.
- IORGA, 1925** Nicolae Iorga, *Istoria literaturii românești*, I, ediția a II-a, Editura libăriei Pavel Suru, București, 1925.
- IORGA, 1985** N. Iorga, *Istoria literaturii românești. Introducere sintetică* (după note stenografice ale unui curs), ediție îngrijită, note și indici de Rodica Rotaru și prefată de Ion Rotaru, Editura Minerva, București, 1985.
- IVĂNESCU, ILR** G. Ivănescu, *Istoria limbii române*, Editura Junimea, Iași, 1980.
- IVĂNESCU, PROBL.** G. Ivănescu, *Problemele capitale ale vechii române literare*, Extras din Buletinul Institutului de Filologie Română, Iași, vol. XI—XII (1944—1945), Iași, 1948.
- IVIREANUL** Antim Ivireanul, *Predici*, ediție critică, studiu introductiv și glosar de G. Ștrempl, Editura Academiei R. S. România, București, 1962.
- JOHANNES SOHN** M. Jojannessohn, *Das biblische καὶ ἐγένετο und seine Geschichte*, Göttingen, 1926.
- KJV** *The Holy Bible-Authorized King James Version*, Miami, 1986.
- KRAUSS, TREPP, WB.** Fr. Krauss, *Treppener Wörterbuch. Ein Beitrag zum Nordsiebenbürgischen Wörterbuch*, Marburg, 1970.
- KRAUSS, HWSPR.** Fr. Krauß, *Wörterbuch der nordsiebenbürgischen Handwerkssprächchen*, Siegburg, 1957.
- KLUGE, EWDS¹⁹** Friedrich Kluge, *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache*, 19. Auflage bearbeitet von Walther Mitzka, Berlin, 1963.
- L, 1679** Dosoftei, *Dumnezăiasca liturghie*, 1679, ediție critică de N. A. Ursu, cu un studiu introductiv de Înalț Prea Sfințitul Teoctist, arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Sucevei, Iași, 1980.
- L—S** H. G. Liddell/R. Scott, *Greek-English Lexicon*, Oxford, 1958.
- LThK²** *Lexikon für Theologie und Kirche*, ediția J. Höfer/K. Rahner, Freiburg, 1986.
- LUTHER** *Die Bibel, nach der Übersetzung Martin Luthers*, Stuttgart, 1985.
- LXX⁹** Septuaginta, ediția A. Rahlfis, Stuttgart, 1971.
- MILESCU** Nicolae Milescu, *Enchiridion sive Stella Orientalis Occidentali splendens; în La perpétuité de la foy de l'Eglise catholique touchant l'Eucharistie, défendue contre le livre du sieur Claude*. Paris 1669

- Ms. 45 *Manuscrisul românesc 45*, Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei R. S. România, cuprindând copia revizuită a traducerii lui Nicolae Milescu din *Vechiul Testament*.
- Ms. 4389 *Manuscrisul românesc 4 389*, Biblioteca Academiei R. S. România, cuprinzând a doua traducere din secolul al XVII-lea a *Vechiului testament* în limba română.
- MUNTEANU, ȚÂRA *Stefan Munteanu, Vasile D. Țâra, Istoria limbii române literare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.
- NECULCE O *Ion Neculce, Opere, Letopisețul Țării Moldovei și O samă de cuvinte*, ediție critică și studiu introductiv de Gabriel Ștrempeal, Editura Minerva, București, 1982.
- NEGRUZZI *Constantin Negruzz, Opere I-III*, ediție critică, studiu introductiv, comentarii și variante de Liviu Leonte, Editura Minerva, București, 1974-1986.
- NTB *Noul Testament*, Bălgard/Alba Iulia, 1648.
- NT 1703 *Noul Testament*, tipărit în Tipografia domnească, în orașul Bucureștilor, la anul mintuirii 1703, de smeritul intru ieromonahii Antim Ivireanul, W. Nyssen, *Pămînt cîntînd în imagini*, București, 1978
- NYSEN 1978 *T. Pamfilie, Povestea lumii de demult. După credințele poporului român*, București-Leipzig-Viena, 1913.
- PAMFILE 1913 *P. P. Panaitescu, Nicolae Milescu Spătarul (1636-1708)*, versiune românească de Silvia P. Panaitescu, ediție îngrijită, studiu introductiv și note de Ștefan S. Gorovei, Editura Junimea, Iași, 1987.
- PANAITESCU *G. Pascu, Sufixele românești*, București, 1916.
- PASCU, SUF. ROM. *George Pascu, Istoria literaturii române din secolul al XVII-lea*, Institutul de Arte Grafice „Viața Românească”, Iași, 1922.
- PASCU *Alexandru I. Philippide, Originea românilor*, vol. I, Iași, 1925, vol. II, Iași, 1927.
- PHILIPPIDE, OR *Al. Philippide, Monolog în Babilon*, Editura pentru Literatură, București, 1967.
- PHILIPPIDE *Ion Pillat, Opere, I-III*, Editura Eminescu, București, 1983-1986.
- PILLAT *Al. Piru, Literatura română veche*, Editura pentru Literatură, București, 1961.
- PIRU *Radu Popescu, Iistoriile domnilor Țării Rumânești, Cronicari munteni*, I, nescu, Editura pentru Literatură, București, 1961.
- PO *Radu Popescu, Iistoriile domnilor Țării Rumânești, în Cronicile medievale ale României*, IV, introducere și ediție critică întocmită de Const. Grecescu, Editura Academiei R. S. România, București, 1963.
- POPESCU, 1961 *Palia de la Orăștie*, 1581-1582, text, faximile, indice, ediție îngrijită de Viorica Pamfil, Editura Academiei R. S. România, București, 1968.
- POPESCU, 1963 *Radu Popescu, Iistoriile domnilor Țării Rumânești, Cronicari munteni*, I, nescu, Editura pentru Literatură, București, 1961.
- PRED. II *Radu Popescu, Iistoriile domnilor Țării Rumânești, în Cronicile medievale ale României*, IV, introducere și ediție critică întocmită de Const. Grecescu, Editura Academiei R. S. România, București, 1963.
- PREFĂTA M. *Predoslovia din BB.*
- PUȘCARIU *Cuvînt înaintea cărții aceștia către preasfințitul mitropolit*, în ms. 45.
- RAC *Sextil Pușcariu, Istoria literaturii române. Epoca veche*, ediție îngrijită de Magdalena Vulpe, postfață de Dan C. Mihăilescu, Editura Eminescu, București, 1987.
- RANKE-GRAVES *Reallexikon für Antike und Christentum*, Stuttgart, 1950—1986.
- REW³ *R. Ranke-Graves/R.v. Patai, Hebräische Mythologie. Über die Schöpfungs geschichte und andere Mythen aus dem Alten Testament*, Reinbek bei Hamburg, 1986.
- R—G *W. Meyer-Lübke, Romanisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, 1935.
- RGG³ *Biblia adică Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament de Vasile Radu și Gala Galaction*, București, 1938.
- ROSETTI, ILR *Die Religion in Geschichte und Gegenwart*, Handbuch für Theologie und Religionswissenschaft, ediția K. Galli, Tübingen, 1957—1965.
- ROSETTI, ILR *Al. Rosetti, Istoria limbii române*, I, De la origini pînă la începutul secolului al XVII-lea, ediție definitivă, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986.

ROSETTI-CAZACU-ONU	Al. Rosetti, B. Cazacu, Liviu Onu, <i>Istoria limbii române literare</i> , I, <i>De la origini pînă la începutul secolului al XIX-lea</i> , ediția a doua, revăzută și adăugită, Editura Minerva, București, 1971.
SCRIBAN, Dict.	August Scriban, <i>Dictionarul limbii românești</i> , Institutul de Arte Grafice „Presa Bună“, Iași, 1939.
SCHARBERT	J. Scharbert, <i>Genesis</i> , în : <i>Die Neue Echter Bibel : Kommentar zu Alten Testament mit der Einheitsübersetzung</i> , Würzburg, 1986.
SDE 1682	<i>Sfinta și Dumnezeiasca Evanghelie</i> , București, 1682.
SDE 1693	<i>Sfinta și Dumnezeiasca Evanghelie elinească și rumânească</i> , diortosită de Atanasie Moldoveanul și tipărită de Antim Ivireanul, Mitropolia Ungrovlahiei, București, 1693.
SDE 1697	<i>Sfinta și Dumnezeiasca Evanghelie</i> , cu voia prea luminatului și înălțatului Domn și oblăduitoriu a toată Tara Rumânească, Io Costandin B. Voievod, și cu porunca purtătoriului pravoslaviei, prea sfîntului Kir Theodosie, Mitropolitul a toatei Tărî Rumânești și exarhu plaiurilor, acum a doa oară tipărită și diorthosită mai cu multă nevoie, în Sfinta Mănăstire în Sneagov, la anul de la spăsenia lumii 1697, de smeritul intru ieromonahi Antim Ivireanul.
SSW	<i>Siebenbürgisch-Sächsisches Wörterbuch</i> , 1, Bd. 1924, 2. Bd., 1926, 5. Bd., 1931, Berlin-Leipzig, 3. Bd., 1971 Bukarest-Berlin, 4. Bd., 1972, București-Berlin, 5. Bd., 1975, București-Berlin.
THEOL. WB.	<i>Theologisches Wörterbuch zum Neuen Testament</i> , ediția G. Kittel/G, Friedrich, Stuttgart, 1933-1979.
ThGL ³	<i>Thesaurus Graecae Linguae</i> , Paris, 1829.
Th LL	<i>Thesaurus Linguae Latinae</i> , Leipzig, 1931-1981.
TIKTIN	H. Tiktin, <i>Rumänisch-deutsches Wörterbuch</i> , I-III, București, 1903-1925. Tiktin ² I, II, Wiesbaden 1986-1988 (III urm.).
VASMER, REW	Max Vasmer, <i>Russisches etymologisches Wörterbuch</i> , Heidelberg, 1953-1958.
VL ²	<i>Vetus Latina, die Reste der altlateinischen Bibel nach Petrus Sabatier</i> . 2. <i>Genesis</i> , ediția B. Fischer, Freiburg, 1951-1954.
VINEA	Ion Vinea, <i>Opere</i> , I, ediția îngrijită de Mircea Vaida și Gh. Sprințeroiu, studiu introductiv de Mircea Vaida, Editura Dacia, Cluj, 1971.
VOICULESCU	V. Voiculescu, <i>Poezii</i> , I-III, antologie și prefată de Aurel Rău, text stabilit de I. Voiculescu și V. Iova, Editura pentru Literatură, București, 1968.
VORONCA	Elena Niculaie-Voronca, <i>Datinile și credințele poporului român</i> , s.l., 1903.
WEIGAND-HIRT, Dt. Wb.	Fr. L. K. Weigand, <i>Deutsches Wörterbuch</i> , Fünfte Auflage, Giessen, 1909-1910.
ZLATOUST	<i>Mărgăritare, adecă cuvinte de multe feluri a celui intru sfînti părintelui nostru Ioan, arhiepiscopul Tarigradului, a lui Zlatoust, și ale altor sfînti părinți</i> , traducere de Șerban și Radu Greceanu, Tipografia Mitropoliei, București, 1691.

ALTE REFERINȚE

A(cta)	Petri et Pauli.
AMBROSIUS	Ambrosius, <i>De Noe et Arca</i> .
AQ	Aquila, Traducere în greacă a Bibliei de Aquila din Sinope.
ARISTIDES	Aristides, <i>Apologia</i> .
AUGUSTIN CIV.	Aurelius Augustinus, <i>De civitate Dei</i> .
AUGUSTIN SERMO	Aurelius Augustinus, <i>Sermones</i> .
HD	Herodot <i>Historiae</i> .

HOM. OD	Homer, <i>Odiseea</i> .
J. HUIZINGA	<i>Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii</i> , București, 1977.
IER.	Ieronim, trad. <i>Vulgata</i> (347—419/20).
IOSEPHUS ANTIQ	Josephus Flavius, <i>Antiquitates Iudaicae</i> .
ISIDOR	Isidor din Sevilia, <i>Etimologiae</i> .
J.I.	<i>Targum Pseudoionatan</i> .
PHILO AB. et CAIN.	Philon din Alexandria, <i>De sacrificiis Abelis et Caini</i> .
PHILO VER. DIV. HER.	Philon din Alexandria, <i>Quis verum divinarum heres sit</i> .
ST. VICTOR	Saint-Victor, H. de, <i>De Arca Noe et de arca mystica</i> .
THEODOTIO	<i>Theodotion din Efes</i> , traducere în greacă a <i>Bibliei</i> .
SYM.	<i>Symmachus</i> , traducere în greacă a <i>Bibliei</i> .

ABREVIERI

ac.	= acadic	maram.	= maramureșean
ags.	= anglosaxon	mhd.	= medio-german literar
ahd.	= vechi german literar	mgl.	= meghenoromân
ar.	= arab	mold.	= moldovenesc
aram.	= arameic	munt.	= muntenesc
arom.	= aromân	n.	= neutră
art.	= articol	nhd.	= nou german literar
asir.	= asirian	ngr.	= neogrecesc
assyr.	= assiriană	pers.	= persan
asir. babil.	= asiro-babilonien	pl.	= plural
austr. s.	= austriac de sus	polon.	= polonez
aux.	= auxiliar	pregerm.	= pregermanic comun
av.	= avestic	prep.	= prepoziție
babil.	= babilonean	rom. com.	= românesc comun
băn.	= bănățean	rus.	= ruseasc
ceh.	= cehesc	săs.	= săsesc
cond.	= condițional	sg.	= singular
criș.	= crișcan	silez.	= silezian (dial: germ. din Silezia)
dr.	= dacoromân	sirb. e.	= sîrbesc de est
ebr.	= ebraic	sl.	= slav
engl.	= englezesc	slov.	= slovac
egipt.	= egiptean	sloven.	= slovenesc
f.	= feminin	sum.	= sumerian
germ.	= german	tăt.	= tătărasc
germ. com.	= germanic comun	tc.	= turcesc
gr.	= grec	tc. tăt.	= turco-tătar
gr. biz.	= grecesc bizantin	toh.	= toharic
got.	= gotic	vbg.	= vechi bulgăresc
hit.	= hitit	vfr.	= vechi francez
i-e.	= indoeuropean	vind.	= vechi indian
istrorom.	= istroromân	vnord.	= vechi nordic
invar.	= invariabil	vsl.	= vechi slav
lat.	= latin	ucr.	= ucrainean
lat. med.	= latin medieval	ugar.	= ugarit
m.	= masculin		
magh.	= maghiar		